www.xtrapapers.com

Rewarding Learning

Uimhir Lárionaid	
71	

Uimhir Iarrthóra

ADVANCED SUBSIDIARY (AS)
General Certificate of Education
2013

Tíreolaíocht

Aonad Measúnaithe AS 1

ag measúnú

Tíreolaíocht Fhisiceach

[AG111]

AG111

DÉ HAOINE 7 MEITHEAMH, IARNÓIN

AM

1 uair 30 nóiméad.

TREOIR D'IARRTHÓIRÍ

Scríobh d'Uimhir Lárionaid agus d'Uimhir Iarrthóra sna spásanna chuige sin ag barr an leathanaigh seo.
Roinn A: ní mór d'iarrthóirí an roinn seo a fhreagairt.
Roinn B: freagair **gach** ceann de na **3** cheist sa roinn seo.
Roinn C: freagair **dhá** cheist ar bith as an roinn seo.
Ba chóir duit do fhreagraí a scríobh sna spásanna chuige sin sa scrúdpháipéar seo.
Ag deireadh an scrúdaithe seo ceangail achoimre do shaothair allamuigh agus an tábla sonraí go daingean den pháipéar seo ag úsáid an scoráin chomhaid atá ar fáil.

EOLAS D'IARRTHÓIRÍ

Is é 90 an marc iomlán don pháipéar seo.
Measúnófar caighdeán na cumarsáide scríofa sna ceisteanna **uile**.
Léiríonn figiúirí idir lúibíní ar thaobh na láimhe deise de leathanaigh na marcanna atá ag dul do gach ceist nó do gach cuid de cheist.

Don Scrúdaitheoir amháin	
Uimhir Ceiste	Marcanna
1	
2	
3	
4	
5	
6	
7	
Marc Iomlán	

www.xtrapapers.com

Scrúdaitheoir Amháin	
Marcanna	Athmharc

Roinn A

Freagair an roinn seo

Achoimre ar shaothar allamuigh agus tábla sonraí a tugadh isteach

Ag deireadh an scrúdaithe ní mór iad seo a cheangal go daingean den pháipéar seo ag úsáid an scoráin chomhaid atá ar fáil.

1 **(a)** Déan staidéar ar **Áis 1A** thíos, ina bhfuil liosta tascanna a chuir tíreolaí le chéile agus staidéar allamuigh á phleanáil. Roghnaigh **dhá** thasc ón liosta agus pléigh an dóigh ar cuireadh i gcrích iad mar chuid de **do** shaothar allamuigh.

Áis 1A

Foinse: Príomhscrúdaitheoir

[6]

www.xtrapapers.com

Scrúdaitheoir Amháin	
Marcanna	Athmharc

(b) **(i)** Déan idirdhealú idir foinsí príomhúla sonraí agus foinsí tánaisteacha sonraí.

_____

_____

_____

_____ [2]

(ii) Cuir síos ar agus measúnaigh modh bailithe sonraí príomhúil **amháin** acu siúd a úsáideadh le sonraí a tháirgeadh atá ar taispeáint sa tábla a chuir tú isteach.

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____ [5]

www.xtrapapers.com

Scrúdaitheoir Amháin	
Marcanna	Athmharc

(c) **(i)** Úsáid cuid de na sonraí, nó na sonraí uilig, as do thábla, le graf a tharraingt atá ábhartha do chuspóir an tsaothair allamuigh agat. Ba chóir an graf a léiriú go cruinn ar an ghrafpháipéar thíos. [7]

Teideal an Ghraif _____

www.xtrapapers.com

Scrúdaitheoir Amháin	
Marcanna	Athmharc

(ii) Tabhair breac-chuntas ar, agus mínigh, toisc thíreolaíoch **amháin** a d'fhéadfadh tionchar a imirt ar na torthaí atá léirithe ar do ghraf.

[4]

(d) Mínigh an fheidhm atá le hanailís staitistiúil in imscrúdú saothar allamuigh agus pléigh an fáth a raibh an modh staitistiúil a roghnaigh tú fóirsteanach don saothar allamuigh agat.

[6]

www.xtrapapers.com

Roinn B

Freagair **gach ceann** de na **3** cheist sa roinn seo.

2 **(a)** Déan staidéar ar **Áis 2A**, a léiríonn an éifeacht a bhí ag athrú ar úsáid talaimh in abhantrach draenála Abhainn Coalburn, ar an taobh thoir thuaidh de Carlisle i dtuaisceart Shasana. Sa cheantar ardtalaimh seo, cuireadh foraoiseacht fáschoille in áit féarach garbh.

Áis 2A

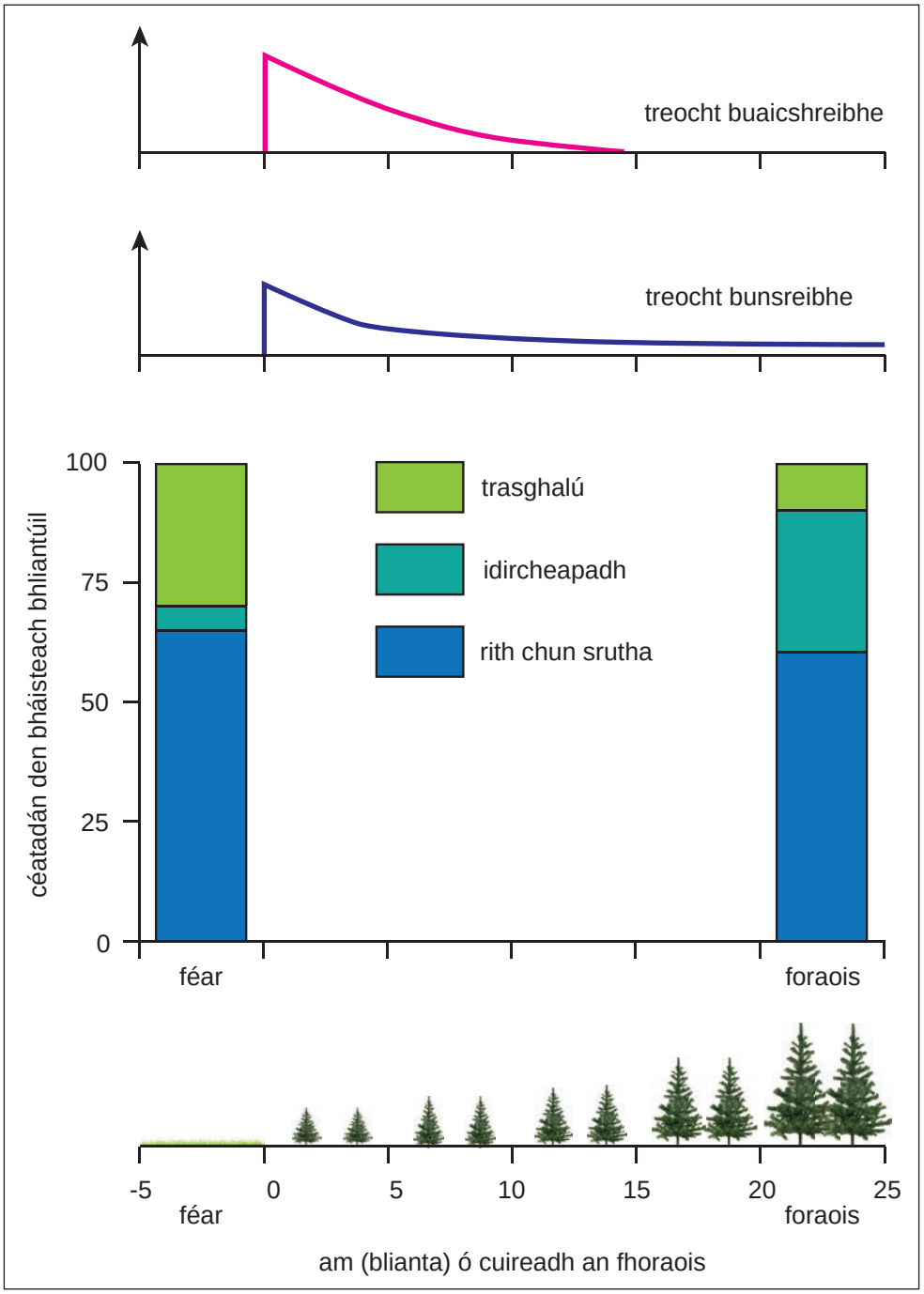

© Institute of Hydrology Report Number 133 page 56 Fig. 26 by m Robinson, R E Moore, T R Nisbet & J R Blackie, 1998, published by the Centre for Ecology and Hydrology

www.xtrapapers.com

Faisnéis as **Áis 2A** in úsáid agat, cuir síos ar, agus mínigh, na hathruithe ar **stórais** agus ar **aistrithe** (thraschurthaí) san abhantrach draenála seo le himeacht aimsire.

Scrúdaitheoir Amháin	
Marcanna	Athmharc

[6]

www.xtrapapers.com

Scrúdaitheoir Amháin	
Marcanna	Athmharc

(b) Déan staidéar ar **Áis 2B** a thaispeánann patrúin lúibe atá ag athrú le himeacht aimsire ar chuid d'Abhainn Mississippi in SAM (*USA*).

Áis 2B

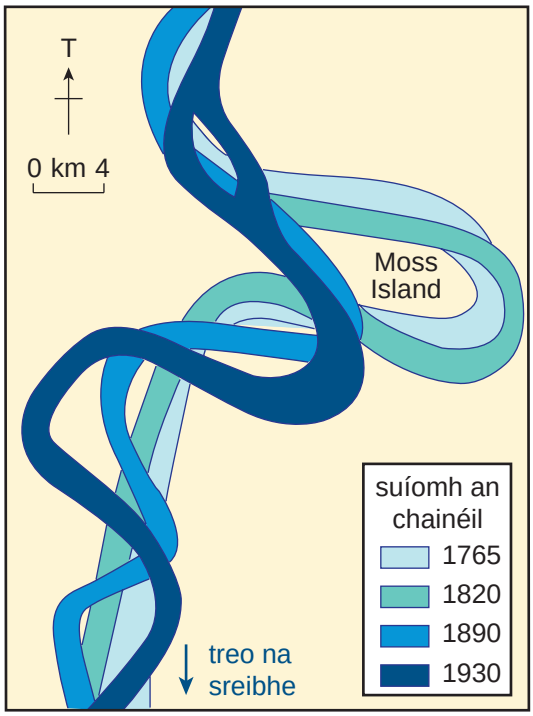

Adapted from: © http://projects.cie.org.uk/banglao/textbook/mississippimeanders/files/drainage.htm
Reproduced by permission of the Cambridge International Examinations

Cuir síos ar an phatrún atá ag athrú agus mínigh próisis na habhann a mbíonn na lúba seo á ndéanamh acu.

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____ [6]

www.xtrapapers.com

LEATHANACH BÁN

(Leanann ceisteanna ar an chéad leathanach eile)

www.xtrapapers.com

Scrúdaitheoir Amháin	
Marcanna	Athmharc

3 **(a)** Déan staidéar ar **Áis 3A**, ar leathanach 11, a thaispeánann frasaíocht sa séasúr fáis agus roinnt modhanna caomhnaithe ithreach a úsáidtear i dtrí chúige de chuid Fhéarthailte Cheanada, an t-éiceachóras féaraigh meán-domhanleithid é.

(i) Cé acu cúige a fhaigheann an méid is mó frasaíochta sa séasúr fáis?

_____ [1]

(ii) Cuir minice na modhanna caomhnaithe ithreach a bhíonn á roghnú ag feirmeoirí i gcúige **amháin** ar bith i gcomparáid lena chéile agus mínigh cad chuige ar gá an t-éiceachóras seo a bhainistiú.

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____ [6]

Áis 3A

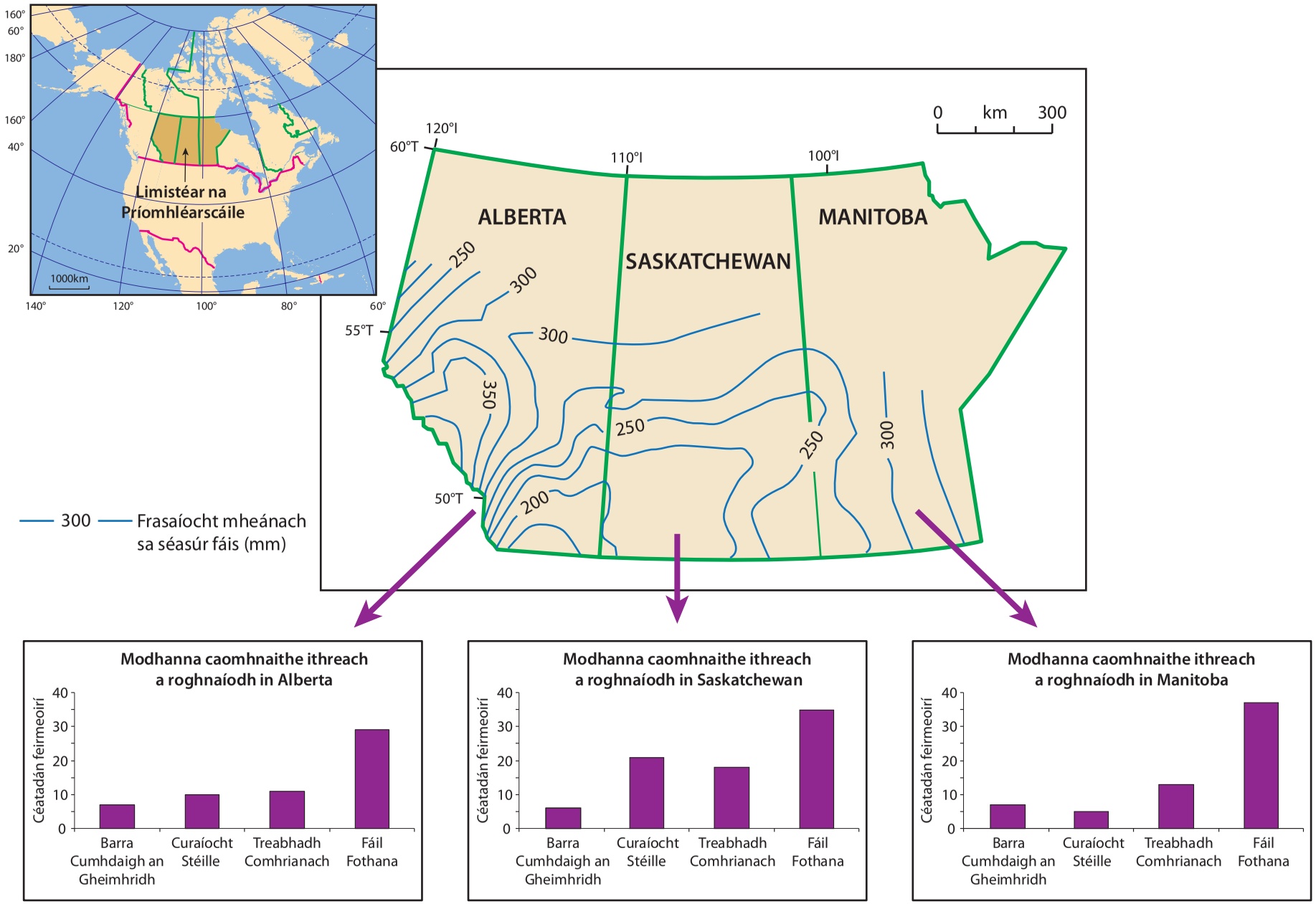

© Crown Copyright in the Right of Canada – Environment Canada

www.xtrapapers.com

www.xtrapapers.com

(b) Déan staidéar ar **Áis 3B**, a thaispeánann cion an fhuinnimh atá stóráilte taobh istigh de leibhéil thrófacha bhiashlabhra.

Áis 3B

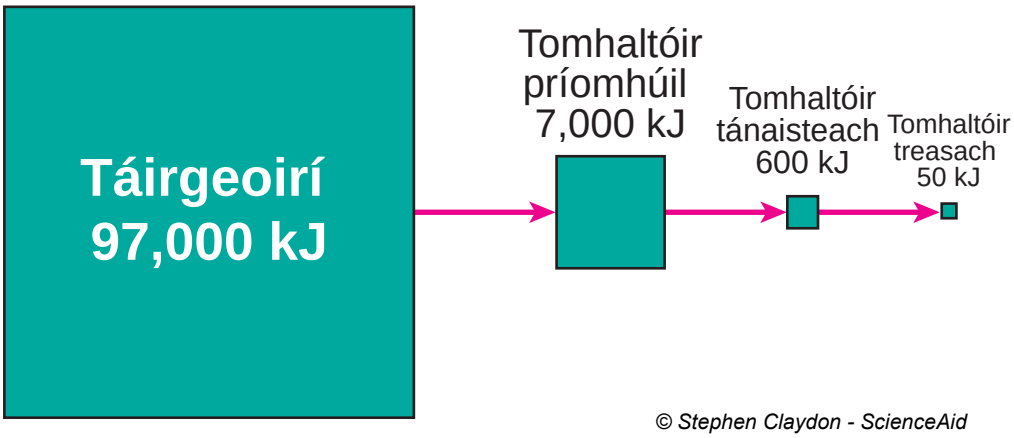

© Stephen Claydon - ScienceAid

Cuir síos ar aistriú (thraschur) an fhuinnimh sa bhiashlabhra seo agus mínigh an dóigh a gcailltear fuinneamh ón chóras.

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____ [5]

Scrúdaitheoir Amháin	
Marcanna	Athmharc

www.xtrapapers.com

LEATHANACH BÁN

(Leanann ceisteanna ar an chéad leathanach eile)

www.xtrapapers.com

4 **(a)** Déan staidéar ar **Áis 4A** a thaispeánann samhail **ghinearálta** d'inchur domhanda grianfhuinnimh.

Áis 4A

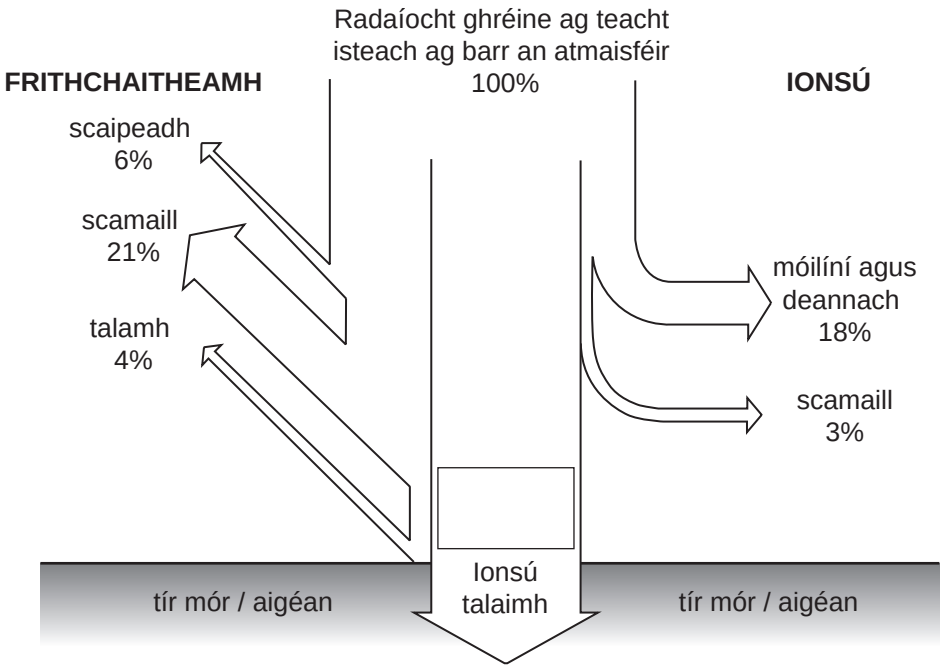

© Modern Physical Geography – Fourth edition by A H Strahler and A N Strahler, published by John Wiley & Sons, 1992. ISBN 0471533920. Reproduced by permission of Mr A H Strahler.

Scrúdaitheoir Amháin	
Marcanna	Athmharc

(i) Comhlánaigh an bosca in **Áis 4A** leis an chéatadán den fhuinneamh atá ar fáil le hionsú ag dromchla an talaimh a thaispeáint. [1]

(ii) Tabhair breac-chuntas ar fháth **amháin** a mbeadh éagsúlachtaí ó áit go háit i gcéatadán an fhuinnimh a gheofaí ag dromchla an talaimh.

_____

_____

_____

_____ [2]

www.xtrapapers.com

(iii) Déan idirdhealú idir aistriú (traschur) **cothrománach** teasa agus aistriú **ingearach** teasa maidir le cothromaíocht dhomhanda fuinnimh.

_____

_____

_____

_____

_____

_____ [3]

Scrúdaitheoir Amháin	
Marcanna	Athmharc

www.xtrapapers.com

(b) Déan staidéar ar **Áis 4B** a thaispeánann cuid de na bearta cosanta a úsáideadh i Nua-Eabhrac mar ullmhúchán do Hairicín Irene i Mí Lúnasa 2011.

Áis 4B

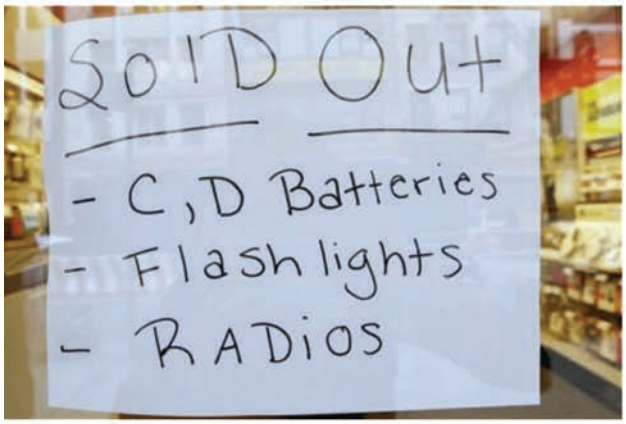

© Mario Tama / Getty Images

"2011 New York City Evacuation Zones Map" ©2011. New York City Office of Emergency Management. All rights reserved. "2011 New York City Evacuation Zones Map" used with the permission of the City of New York

© Timothy A Clary / AFP / Getty Images

© AP/Press Association Images

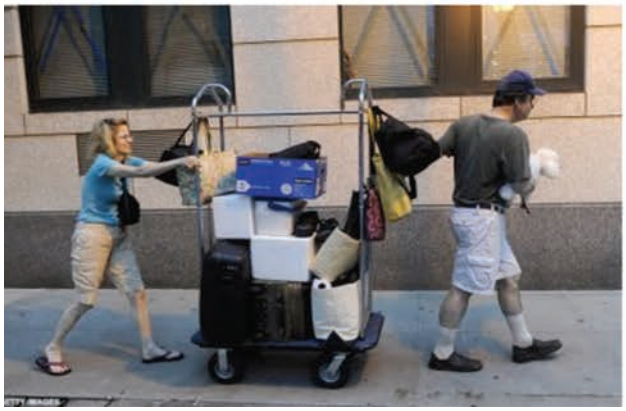

© Timothy A Clary / AFP / Getty Images

© Eduardo Munoz / Reuters / RTR2QDKJ

www.xtrapapers.com

Úsáid **Áis 4B agus** do chás-staidéar féin leis an dóigh a phlé ar féidir bearta cosanta hairicín a úsáid le básanna agus dochar do shealúchas a laghdú.

Scrúdaitheoir Amháin	
Marcanna	Athmharc

[6]

www.xtrapapers.com

Roinn C

Freagair **dhá** cheist **ar bith** as an roinn seo.

Scrúdaitheoir Amháin	
Marcanna	Athmharc

5 Cuir síos ar agus mínigh na tosca fisiceacha agus daonna is cúis le tuile in abhantrach draenála mhórscála nó sa deilt aici. [12]

6 Cuir síos ar agus mínigh na athruithe bitheacha agus aibitheacha a tharlaíonn sa staidéar beagscála nó scála réigiúnach agat ar chomharbas fásra. [12]

7 Mínigh foirmiú lagrach fronta meán-domhanleithid agus úsáid do chás-staidéar le hanailís a dhéanamh ar an éifeacht aige ar dhaoine. [12]

www.xtrapapers.com

Uimhir Ceiste

Scríobh uimhir gach freagra go soiléir

www.xtrapapers.com

Uimhir Ceiste

Scríobh uimhir gach freagra go soiléir

www.xtrapapers.com

Uimhir Ceiste

Scríobh uimhir gach freagra go soiléir

www.xtrapapers.com

Uimhir Ceiste

Scríobh uimhir gach freagra go soiléir

www.xtrapapers.com

Uimhir Ceiste

Scríobh uimhir gach freagra go soiléir

www.xtrapapers.com

Uimhir Ceiste

Scríobh uimhir gach freagra go soiléir

www.xtrapapers.com

Uimhir Ceiste

Scríobh uimhir gach freagra go soiléir

www.xtrapapers.com

Uimhir Ceiste

Scríobh uimhir gach freagra go soiléir

www.xtrapapers.com

Uimhir Ceiste

Scríobh uimhir gach freagra go soiléir

www.xtrapapers.com

Uimhir Ceiste

Scríobh uimhir gach freagra go soiléir

www.xtrapapers.com

SEO DEIREADH AN SCRÚDPHÁIPÉIR

www.xtrapapers.com

www.xtrapapers.com

www.xtrapapers.com

Cuireadh isteach ar chead chun an t-ábhar cóipchirt uile a atáirgeadh.
I gcásanna áirithe is féidir nár éirigh le CCEA teagmháil a dhéanamh le húinéirí cóipchirt agus beidh sé sásta na hadmhálacha sin a fágadh ar lár a chur ina gceart amach anseo ach é a chur ar an eolas.

113066